

ÇOCUĞUMA NASIL DAVRANMALIYIM

Çocuklarımızı iyi yetiştirelim derken yaptığımız yanlışlar:

Çocuğun devamlı kötü ve olumsuz yönleri üzerinde durmak, yaptığı her davranışı eleştirmek, eksik ve yanlış davranışlarını araştırmak.

Bu anlayışla yetiştirdiğimiz çocuk, yardım duygusundan uzak, sinirli, duygusal kırıklıkları olan, diğerlerine, özellikle kendinden küçük ve zayıflara karşı düşmanca duygulara sahip, insanlarla iyi ilişkiler kuramayan, arkadaş bulmada zorlanan bir birey olabilir.

· Bunun yerine çocuğumuzun olumlu yönleri, başarıları üzerinde durmak daha yararlı olacaktır.

Anne-babalar bazen hoşgörü ile boş vermeyi birbirine karıştırabiliyor. Çocuğun hareketlerinin görmezlikten gelerek dışlanması söz konusu olabiliyor.

Bu anlayışla yetiştirdiğimiz çocuk, fiziksel ve duygusal yalnızlığa itilmektedir. Bu nedenle çocuğun tek amacı dikkat çekmek ve varlığını ispatlamak olacaktır. Aradığı sevgi ve şefkati ailede bulamadığı için sevgiyi ve şefkati dışarıdaki ilişkilerde arayacaktır.

Anne-babanın, katı-baskıcı ve hoşgörüsüz tutum sergilemesi, çocuğu kendi idealinde yaşattığı kalıplara uygun küçük bir yetişkin yapma çabası içinde olması. Çocuğun bütün davranışlarını aşırı kontrol altına almak ve her türlü davranışına müdahale edip eleştirmek, duygu ve düşüncelerine önem ve değer vermemek.

Bu anlayışla yetiştirdiğimiz çocuk, kendi istekleri ve ailenin kuralları arasında sıkışıp kalır. Ayrıca, kendine güvensiz, sessiz ve çekingen, başkalarının etkisinde kolayca kalabilen, aşağılık duygusu yaşayan, kendi başına karar veremeyen çocuk olarak yetişir.

· Çocuğun da fikirlerinin, tercihlerinin olduğunu unutmadan davranmakta fayda vardır.

Anne-babanın, aynı davranışı kimi zaman normal karşılarken kimi zaman da cezalandırması.

Bu anlayışla yetiştirdiğimiz çocuk, neyin doğru neyin yanlış olduğunu anlayamamaktadır. Kendine ve çevresine güvensiz kişilik geliştirir. Kendi de tutarsız davranışlar sergilemeye başlar.

· Bunun yerine çocuğa karşı davranışlarımızda tutarlı olmalıyız. Örneğin bugün onaylamadığımız, bizi kızdıran bir davranışa yarın gülüp geçmemeliyiz. Aynı şekilde eşler arasında da tutarlı olmakta ve çocuğa karşı ortak tavır içinde olmakta fayda vardır.

Çocuęa, abartılı sevgi göstermek ve aşırı koruyucu tutumda bulunmak.

Bu anlayışla yetiştirdiğimiz çocuk, aşırı bağımlı ve özgüveni zayıf olur. Ayrıca, kendini dünyanın merkezinde görüp, bencil ve asi davranışlar sergileyebilir. Aile içerisinde her istediği yapılan çocuk, sosyal hayatta her istediğinin gerçekleşmediğini görünce hayal kırıklığına uğrar.

· Çocuğun elbette bize ihtiyacı var, ama bırakalım kendi yapabileceği şeyleri kendi yapsın, sorumluluk almasına fırsat verelim.

Çocuğu sınır koymadan yetiştirmek, dilediğince davranmasına izin vermek ve çocuğun üzerinde gerekli aile denetimini kurmamak.

Bu anlayışla yetiştirdiğimiz çocuk, devamlı birilerinden hizmet bekler, her istediğinin yapılmasını ister. Bencil ve saygısız, toplum kurallarına uymakta zorluk yaşıyan bireyler olurlar.

· Baskıcı ve zorlayıcı olmadan, çocuk ve anne-baba ortak kurallar/kararlar olarak bütün aile üyelerinin bunlara uyması istenebilir.

Çocuğun isteklerini, “Bırak ver de ağlamasın, çocuk üzülmesin” veya “Çocuktur yapar, siz hiç çocuk olmadınız mı?” denilerek yerine getirmeye çalışmak. Çocukluęumuzda kendi yaşayamadıklarımızın çocuklarımız tarafından yaşamasını arzu etmek ve bunun için baskıcı tutum sergilemek.

Bu anlayışla yetiştirdiğimiz çocuk, boşlukta gibidir. Başka çocukların ve toplumun içine girdiği zaman çekingenlik, ürkeklik gösterebilir. Grup içinde etkin rol almakta zorlanır, güvensizlik içinde ve endişeli olabilir. Grubun onayını kazanmak için yasa dışı işler yapabilir.

· Aile toplumun en küçük parçasıdır, çocuk en çok ailede öğrenir. Hayatta bazı kuralların, yasakların, sınırların olduğunu önce ailede görmesinde fayda vardır.

NELER YAPABİLİRİZ

- * İlgilerini göz önünde tutarak onun yeteneklerini geliştirecek ortamı çocuk için hazırlamalıyız.
- * **Duygularımızı net ve açık olarak ifade etmeliyiz.**
- * Aile içinde güven ve şeffaflık içinde olmalıyız.
- * **Problemlerle nasıl baş edeceğimizi birlikte araştırmalıyız.**
- * Yol göstermeli, ama alacağı kararlarda serbest bırakılmmalıyız.
- * **Aile içinde şiddet ve duygusal yaptırım yerine ikna etme düşüncesi hâkimiyetini sağlamalıyız.**
- * Sözlerle değil davranışlarla örnek olmalıyız. (Unutmayın, en iyi model anne babadır.)
- * **Çocukları gerçekten dinleyip bunu onlara göstermek gereklidir. Onunla konuşurken başka işlerle meşgul ol-mamakta fayda vardır.**
- * Çocuklarla “sen dili” ile değil, “ben dili” ile konuşmalıyız. Örneğin; sen tembelsin, çalışmıyorsun, sorumsuzsun (sen dili) yerine; çalışmadığın zaman ben üzülüyorum, çünkü hak etmediğin halde kötü not almış oluyorsun vb tarzında “ben dili” kullanarak konuşmalıyız.
- * **Olumlu yönleri ve başarıları ön plana çıkarmalıyız.**
- * Kardeşleri ve arkadaşlarıyla kıyaslamadan, kendi başarı ve becerileri dahilinde değerlendirmeliyiz.
- Aldığı sonuçları değil, çalışmasını ve gayretini ödüllendirilmeliyiz.**
- * Yaşına ve becerilerine uygun sorumluluk vermeliyiz.
- * **Koşulsuz sevgi; başarılı olursan seni severim, istediğim gibi olursan seni severim vb ifadelerden kaçınılmalı. Çocukları koşulsuz seversek, onlara da hem kendilerini hem de insanları koşulsuz sevmeyi öğretebiliriz.**

BU KONUDA, NERELERDEN YARDIM ALABİLİRİM?

- Okul rehberlik servisi
- Rehberlik ve Araştırma Merkezleri
- Çocuk ve ergen psikoloğu
- Aile danışma merkezleri

Psikolojik Danışman

F. Tuğçe Kırbıyık

Telefon: (0264) 276 92 03

Email: f.tugcekirbiyik@gmail.com